

YÖNDERLİK PROGRAMI SON TESTLERE İLİŞKİN SONUÇ RAPORU

Derleyenler:

Dr. Gökçe Bulgan & Tuba Çal

Haziran 2017

ÇELİKEL EĞİTİM VAKFI

YÖNDERLİK PROGRAMI
"Değişime Yön Verenler"

ÇELİKEL EĞİTİM VAKFI

A. AMAÇ

Bu raporda 2016 - 2017 Yönderlik Programı kapsamında 26 Mayıs 2017 tarihinde Rıdvan Çelikel Fen Lisesi/Rıdvan Çelikel Anadolu Lisesi 9., 10., 11. ve 12. sınıf Yönlen öğrencilerine uygulanan son-testlerin sonuçlarının değerlendirilmesi amaçlanmaktadır.

Raporda, ayrıca, Yönderlik Programı'na katılan Yönlen öğrenciler (deney grubu) ile aynı yaş grubunda Programa katılmayan öğrencilerin (kontrol grubu) son-test sonuçları karşılaştırılacaktır.

Rapor; a) amaç, b)katılımcı bilgileri, c) veri toplama aracı, d) bulgular ve e) sonuç olmak üzere dört bölümden oluşmaktadır.

Rapor ile ilgili soru ve görüşleriniz için Dr. Gökçe Bulgan (gokce@gokcebulgan.com) ve Tuba Çal (tuba.cal@celikelegitimvakfi.org) ile iletişime geçebilirsiniz.

B. KATILIMCI BİLGİLERİ

Son-test değerlendirme veri toplama çalışmasına 25 (%58.1) kadın ve 18 (%41.9) erkek olmak üzere toplam 43 öğrenci katılmıştır. Bu öğrencilerin 20'si Yönlen grubunda 23'ü ise kontrol grubundadır. Yönlen grubundan başka bir okula nakil olan 2 erkek öğrenci ile üniversite sınavına hazırlanan 3 kadın öğrenciden veri toplanamadığı için analizlere dahil edilememiştir.

Son-test değerlendirme veri toplama çalışmasına katılan öğrenciler 14-18 yaş aralığında olup; bu öğrencilerin yaş ortalaması 16.14 ve yaşlarının standart sapması .99'dur.

Katılımcılara dair cinsiyet, sınıf düzeyi ve üniversitede okumak istediği bölüme karar verme durumu gibi bilgiler aşağıda Tablo 1'de belirtilmiştir.

Tablo 1. Katılımcı Bilgileri
(Katılımcı Sayısı: n, n = 43)

Değişken	Yönlen (Deneme) Grubu		Kontrol Grubu	
	n	%	n	%
Cinsiyet				
Kadın	12	60.0	13	56.5
Erkek	8	40.0	10	43.5
Sınıf Düzeyi				
9. sınıf	5	25.0	9	39.1
10. sınıf	4	20.0	4	17.4
11. sınıf	10	50.0	9	39.1
12. sınıf	1	5.0	1	4.3
Bölümüne Karar Verme Durumu				
Karar vermiş	17	85.0	16	69.6
Kararsız	3	15.0	7	30.4

YÖNDERLİK PROGRAMI
"Değişime Yön Verenler"

Üniversitede okumak istediği bölüme karar verdiğini ifade eden Yönlen öğrenciler, Üniversite tercihlerini Ankara Üniversitesi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Ege Üniversitesi, Hacettepe Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi, İstanbul Teknik Üniversitesi, Karadeniz Teknik Üniversitesi ve Ondokuz Mayıs Üniversitesi olarak belirtmişlerdir.

Yönlen öğrenciler Üniversitede okumak istedikleri bölümleri Adli Tıp Teknikerliği, Astsubaylık, Bilgisayar Mühendisliği, Diş Hekimliği, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon, Hemşirelik, Mekatronik Mühendisliği, Mimarlık, Özel Eğitim Öğretmenliği, Polislik, Psikoloji, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık ve Tıp olarak belirtmişlerdir.

C. VERİ TOPLAMA ARAÇLARI

Son-test değerlendirme uygulamasında kullanılan veri toplama araçları sosyal bilimler araştırmalarında kullanılan geçerli ve güvenilir ölçüm aracı ile katılımcılardan daha detaylı bilgi almayı amaçlayan açık uçlu sorulardır.

Demografik Bilgi Formu: Demografik bilgi formu katılımcıların yaşı, cinsiyeti, sınıfı ve üniversitede okumak istediği bölüme karar verme durumu gibi bilgilere ulaşmak amacıyla kullanılmıştır.

Açık Uçlu Sorular: Öğrencilerin Yönderlik Programı'ndan memnuniyet dereceleri ve programın hedeflenen hangi alanlarda kendilerini ne derece geliştirdiğine dair görüşlerini almak üzere Program Danışmanı Dr. Gökçe Bulgan ve Program Koordinatörü Tuba Çal tarafından geliştirilen açık uçlu sorular kullanılmıştır.

İletişim Becerileri Ölçeği: İletişim Becerileri Ölçeği Korkut-Owen ve Bugay (2014) tarafından iletişim becerilerini ölçmek için geliştirilmiş 5'li Likert tipi 25 maddelik bir ölçme aracıdır. Ölçek, bireylerin temel iletişim becerileri, kendini ifade etme, etkin dinleme, sözel olmayan iletişim ve iletişim kurmaya isteklilik gibi alanlarda kendilerini nasıl değerlendirdiklerini ölçmektedir. Ölçekten alınabilecek en yüksek puan 125, en düşük puan ise 25'tir. Ölçeğin iç tutarlık katsayısı maddeler toplamı için bu çalışmada .82 bulunmuştur.

Umut Ölçeği: Umut Ölçeği Snyder ve arkadaşları (1997) tarafından geliştirilmiş ve Atik ve Kemer (2009) tarafından Türkçe'ye uyarlanmış 6'lı Likert tipi 6 maddelik bir ölçektir. Ölçekten alınan yüksek puanlar gençlerin geleceğe dair umutlarının ve amaçlarına güdülenmelerinin yüksek olduğunu göstermektedir. Ölçekten alınabilecek en yüksek puan 36, en düşük puan ise 6'dır. Ölçeğin iç tutarlık katsayısı maddeler toplamı için bu çalışmada .76 bulunmuştur.

YÖNDERLİK PROGRAMI
"Değişime Yön Verenler"

ÇELİKEL EĞİTİM VAKFI

İki Boyutlu Benlik Saygısı (Kendini Sevmel/Öz-yeterlik) Ölçeği: İki Boyutlu Benlik Saygısı Ölçeği Tafarodi ve Swann (2001) tarafından geliştirilmiş ve Türkçe'ye Doğan (2011) tarafından uyarlanmış 5'li Likert tipi 16 maddelik bir ölçektir. Bireyin kendini değerlendirdiği bu ölçek, benlik saygısını "kendini sevme" ve "öz-yeterlik" olarak adlandırılan iki farklı boyutta ölçmektedir. Ölçekten alınan yüksek puanlar benlik saygısının yüksek olduğunu göstermektedir. Ölçekten alınabilecek en yüksek toplam puan 80 (alt boyutların her biri için 40), en düşük puan ise 16'dır (alt boyutların her biri için 8'dir). Ölçeğin iç tutarlık katsayısı maddeler toplamı için bu çalışmada .83 bulunmuştur.

Sosyal Destek Ölçeği: Algılanan Elde Edilebilir Destek Ölçeği Schulz ve Schwarzer (2003) tarafından geliştirilmiş ve Kapıkıran ve Acun-Kapıkıran (2010) tarafından Türkçe'ye uyarlanmış 4'lü Likert tipi 8 maddelik bir ölçektir. Ölçekten alınan yüksek puanlar bireylerin çevrelerinden algıladıkları sosyal desteğin yüksek olduğunu göstermektedir. Ölçekten alınabilecek en yüksek puan 32, en düşük puan ise 8'dir. Ölçeğin iç tutarlık katsayısı maddeler toplamı için bu çalışmada .88 bulunmuştur.

Mesleki Sonuç Beklentisi Ölçeği: Mesleki Sonuç Beklentisi Ölçeği McWhirter, Rasheed ve Crothers (2000) tarafından geliştirilmiş ve Işık (2010) tarafından Türkçe'ye uyarlanmış 4'lü Likert tipi 5 maddelik bir ölçme aracıdır. Ölçekten alınan yüksek puanlar bireyin geleceğe yönelik kariyer planlama sonuçlarına ilişkin bakış açılarının olumlu olduğuna işaret etmektedir. Ölçekten alınabilecek en yüksek puan 20, en düşük puan ise 5'tir. Bu çalışmada ölçeğin Cronbach alfa iç tutarlık katsayısı .83 olarak bulunmuştur.

Sınav Kaygısı Ölçeği: Sınav Kaygısı Ölçeği Wren ve Benson (2004) tarafından geliştirilmiş, Aydın ve Bulgan (2016) tarafından Türkçe'ye uyarlanmış 4'lü Likert tipi 30 maddelik bir ölçme aracıdır. Ölçekten alınan yüksek puanlar bireyin sınav kaygısının yüksek olduğuna işaret etmektedir. Ölçekten alınabilecek en yüksek puan 120, en düşük puan ise 30'dur. Bu çalışmada ölçeğin Cronbach alfa iç tutarlık katsayısı .93 olarak bulunmuştur.

D. BULGULAR

Yönlendirilen öğrencilerin Yönderlik Programı'ndan memnuniyet dereceleri ile Programın kendilerine iletişim becerileri, umut, benlik saygısı, sınav kaygısı ile baş edebilme, algılanan sosyal destek, kariyer hedefleri ve motivasyon değişkenlerinde ne derece olumlu katkısı olduğuna dair algıları Tablo 2'de verilmiştir.

YÖNDERLİK PROGRAMI
"Değişime Yön Verenler"

ÇELİKEL EĞİTİM VAKFI

Tablo 2. Yönlen Öğrencilerin Ölçülen Değişken Puanlarına İlişkin Sonuçları

Değişken	n	Min.	Max.	$\bar{x}$	SS
Memnuniyet	20	2	5	4.10	.85
İletişim	20	2	5	3.70	.87
Umut	20	2	5	4.10	1.07
Benlik Algısı	20	2	5	4.20	.83
Sınav Kaygısı	20	1	5	3.25	1.02
Sosyal Destek	20	2	5	4.15	.81
Kariyer Hedefi	20	1	5	3.85	1.18
Motivasyon	20	2	5	4.30	.92

Tablo 2 incelendiğinde öğrencilerin Yönderlik Programı'ndan memnuniyet dereceleri ile kendilerinde geliştirmeyi hedeflediğimiz iletişim becerileri, umut, benlik algısı, sınav kaygısını azaltma, algılanan sosyal destek, kariyer hedeflerinde netlik ve motivasyon alanlarında programın kendilerini “oldukça olumlu” etkilediğini belirttikleri görülmektedir.

Yönlen öğrencilerin Yönderlik Programı'ndan memnuniyet dereceleri, iletişim becerileri, umut, benlik saygısı, sınav kaygısı, algılanan sosyal destek, kariyer hedefi ve motivasyon puanlarının cinsiyete göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla ANOVA testi yapılmış ve elde edilen bulgular Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3. Yönlen Öğrencilerin Cinsiyete Göre Ölçülen Değişken Puanlarına İlişkin ANOVA Testi Sonuçları

Değişken	Cinsiyet	n	$\bar{x}$	SS	F	p
Memnuniyet	Kadın	12	4.33	.65	2.416	.137
	Erkek	8	3.75	1.04		
İletişim	Kadın	12	4.00	.60	4.226	.055
	Erkek	8	3.25	1.04		
Umut	Kadın	12	4.25	1.06	.575	.458
	Erkek	8	3.88	1.13		
Benlik Algısı	Kadın	12	4.25	.62	.103	.752
	Erkek	8	4.13	1.13		
Sınav Kaygısı	Kadın	12	3.50	1.17	1.888	.186
	Erkek	8	2.88	.64		
Sosyal Destek	Kadın	12	4.42	.52	3.686	.071
	Erkek	8	3.75	1.04		
Kariyer Hedefi	Kadın	12	3.83	1.34	.006	.941
	Erkek	8	3.88	.99		
Motivasyon	Kadın	12	4.50	.80	1.440	.246
	Erkek	8	4.00	1.07		

YÖNDERLİK PROGRAMI
"Değişime Yön Verenler"

ÇELİKEL EĞİTİM VAKFI

Tablo 3 incelendiğinde, öğrencilerin cinsiyete göre ölçülen hiçbir değişkende istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılık göstermedikleri bulunmuştur.

Yönelen öğrenci grubunda 12. sınıflardan son-test değerlendirmesine katılan yalnızca bir öğrenci olduğundan öğrencilerin yukarıda belirtilen değişkenlerde sınıf düzeylerine göre farklılaşıp farklılaşmadığının karşılaştırması yapılamamıştır.

Yönderlik Programı'nın Yönelen öğrenciler üzerindeki etkisini istatistiksel olarak değerlendirebilmek amacıyla programa katılan öğrencilerin ön-test ve son-test puanları eşleştirilmiş t-testi kullanılarak karşılaştırılmış ve bulgular Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4. *Yönelen Öğrencilerin Ön-Test ve Son-Test Puanlarının Eşleştirilmiş t-Testi Sonuçları*

Değişken	Durum	n	$\bar{X}$	SS	t	p
İletişim Becerileri	Ön-test	20	91.10	9.48	-2.985	.008*
	Son-test	20	98.00	11.20		
Umut	Ön-test	20	24.25	5.30	-1.304	.208
	Son-test	20	25.95	5.14		
Benlik Saygısı	Ön-test	20	46.40	8.48	-3.736	.001*
	Son-test	20	55.35	10.55		
Kendini Sevme	Ön-test	20	25.45	5.83	-3.872	.001*
	Son-test	20	30.20	6.22		
Öz-Yeterlik	Ön-test	20	20.95	4.43	-2.900	.009*
	Son-test	20	25.15	5.30		
Sosyal Destek	Ön-test	20	21.60	4.30	-1.515	.146
	Son-test	20	23.45	4.49		
Mesleki Beklenti	Ön-test	20	16.15	3.00	-1.029	.316
	Son-test	20	16.90	2.32		
Sınav Kaygısı	Ön-test	20	84.30	14.77	4.177	.001*
	Son-test	20	70.95	17.34		

Not: *p < .05

Tablo 4 incelendiğinde, Yönelen öğrencilerin Yönderlik Programı sonunda iletişim becerileri, (t= -2.985, p<.05), benlik saygısı toplam puanı (t=-3.736, p<.05), benlik saygısının kendini sevme (t=-3.872, p<.05) ve öz-yeterlik (t=-2.900, p<.05) alt boyutları ile sınav kaygısı (t=4.177, p<.05) puanları açısından **anlamlı düzeyde farklılık gösterdikleri** bulunmuştur.

Hedeflendiği üzere, Yönderlik Programı'nın sonunda Yönelen öğrencilerin **iletişim becerilerinde ve benlik saygılarında istatistiksel olarak anlamlı bir artış olurken; sınav kaygılarında istatistiksel olarak anlamlı bir azalış** olmuştur.

YÖNDERLİK PROGRAMI
"Değişime Yön Verenler"

ÇELİKEL EĞİTİM VAKFI

Yönlene öğrencilerin ön-test ve son-test puan ortalamalarına bakıldığında umut, algılanan sosyal destek ve mesleki beklentilerindeki netlikte program sonunda bir artış görülmekle birlikte bu artışın derecesi istatistiksel olarak anlamlı düzeyde değildir.

Yönderlik Programı'nın etkisini değerlendirebilmek için Yönlene öğrencilerin ve programa katılmayan kontrol grubu öğrencilerinin son-test puanları ANOVA testi ile analiz edilmiş ve elde edilen bulgular Tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 5. *Yönlene Grubu ve Kontrol Grubu Öğrencilerinin Ölçülen Değişken Puanlarına İlişkin ANOVA Testi Sonuçları*

Değişken	Grup	n	$\bar{X}$	SS	F	p
İletişim Becerileri	Yönlene	20	98.00	11.20	1.166	.287
	Kontrol	23	94.74	8.58		
Umut	Yönlene	20	25.95	5.14	.683	.413
	Kontrol	23	27.17	4.58		
Benlik Saygısı	Yönlene	20	55.35	10.55	.650	.425
	Kontrol	23	57.61	7.77		
Kendini Sevme	Yönlene	20	30.20	6.22	.491	.487
	Kontrol	23	31.35	4.48		
Öz-Yeterlik	Yönlene	20	25.15	5.30	.616	.437
	Kontrol	23	26.26	3.96		
Sosyal Destek	Yönlene	20	23.45	4.49	.085	.771
	Kontrol	23	23.04	4.60		
Mesleki Beklenti	Yönlene	20	16.90	2.32	1.409	.242
	Kontrol	23	15.83	3.42		
Sınav Kaygısı	Yönlene	20	70.95	17.34	1.950	.170
	Kontrol	23	63.83	16.10		

Tablo 5 incelendiğinde, öğrencilerin gruba göre ölçülen hiçbir değişkende istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılık göstermedikleri bulunmuştur.

Yönlene Öğrencilere Göre Programın En İyi Yönleri:

- *Yönderlerin kendilerine sosyal destek vermesi:*

“Duygularımızı paylaşacak bir insan olması. Bizi dinleyen, bize zaman ayıran birisinin olması ve bize kendi deneyimlerini anlatan insan olması.” (Erkek, 10. sınıf)

“Bir şeylerini paylaşabilecek birisi ile tanışyorsun. Senin için güzel şeyler düşünen birisi ile tanışyorsun.” (Kadın, 9. sınıf)

YÖNDERLİK PROGRAMI
"Değişime Yön Verenler"

ÇELİKEL EĞİTİM VAKFI

“Derdim sıkıntım olduğunda bir dakika bile düşünmeden her şeyimi anlatabileceğim güvenilir bir insanla tanışmak.” (Kadın, 11. sınıf),

- **Yönderlerin deneyimlerinden faydalanabilmek:**

“Kafamıza takılan soruları tecrübeli birine sorabiliyoruz. Yaş olarak bizden büyük birinin tecrübelerinden faydalanabiliyoruz. İhtiyaç duyduğum zaman sorunlarımı paylaşabileceğim biri kesin var oluyor.” (Erkek, 11. sınıf)

“Bilgi alışverişinin kolaylığı. Bir yazılım mühendisi ile tanışmak ve onu tanıma fırsatı bulmuş olmak. Ulaşamadığım, bulamadığım bilgi videolarına ulaşabilmek.” (Erkek, 10. sınıf)

“Kariyerinde çok iyi olan biriyle konuşmak çok güzel bir duygu. Kendimizi Yönderlerimize ifade etmek insanı rahatlatıyor.” (Kadın, 11. sınıf)

- **Yönderlerin kişisel gelişimlerine katkıda bulunmaları:**

“İçe kapanıklığımı biraz azalttım. Karamsarlığımı biraz azalttım. Kendimi yönderime ifade etmek.” (Kadın, 11. sınıf)

“Kendime olan güvenim ve iletişimim arttı. Kararsızlığımdan kurtuldum. Bir şeyleri başarabileceğime inanadım.” (Kadın, 11. sınıf)

“Kendimize olan güvenimizi arttırıyor. İçe kapanıklığımı biraz daha yendim. Çekingenlik sorunumu aştığımı hissediyorum.” (Kadın, 11. sınıf)

Yönderlerin öğrencilerin akademik gelişimlerine ve motivasyonlarına destek olması:

“Sınav stresini azaltması. Daha önce sınava giren biriyle konuşmak stresimi azalttı hatta yok etti. Gelecek planlanmasında destek olunması.” (Erkek, 11. sınıf)

“Motive edici. Hedeflerimizin ne kadar önemli olduğu ve bu anlamda ne yapabileceğimizi açıklıyor.” (Kadın, 9. sınıf)

“Motivasyonumuz artıyor. Bakış açımız artıyor.” (Kadın, 9. sınıf)

“Hedef belirlememede kesin karara ulaşmak. Bana üniversitede yardımcı olacak bilgiler vermesi.” (Kadın, 11. sınıf)

YÖNDERLİK PROGRAMI
“Değişime Yön Verenler”

ÇELİKEL EĞİTİM VAKFI

Yönlendirilen Öğrencilere Göre Programın Geliştirilebilecek Yönleri:

- **Görüşme sürelerinin ve sıklığının yetersizliği:**

“Yönder ve yönlendirilenler telefonda konuşmak yerine daha farklı şekilde iletişim kurabilir.” (Erkek, 11. sınıf)

“Konuşmalar daha fazla olmalı. Yüzyüze görüşmeler biraz daha fazla olmalı.” (Kadın, 11. sınıf)

“Daha çok yüzyüze vakit geçirebilseydik.” (Erkek, 10. sınıf)

“Görüşmeler yüzyüze daha da arttırılmalı. Yönderlerin yüzyüze görüşmelere gelmesine özen gösterilmeli.” (Kadın, 11. sınıf)

“Konuşma aralıkları kısaltılabilir.” (Erkek, 11. sınıf)

“Konuşmalar daha sık olmalı. Gelemeyen yönderler gelmeli.” (Kadın, 11. sınıf)

“Daha sık görüşme olmalıydı. İki değil de üç.” (Kadın, 9. sınıf)

“Yönlendirilen öğrencilerle daha çok iletişime geçilmeli. Yönderler daha konuşmalı. Sık sık ve etkili olacak şekilde.” (Erkek, 10. sınıf)

“Yönderler bizi daha fazla arasaydı.” (Erkek, 9. sınıf)

- **Yönderlik Programı'na katılım fırsatının bir kezle sınırlı olması:**

“Yönderlik Programı'na katılan öğrenciler tekrar bir yöndere sahip olabilmeli.” (Kadın, 11. sınıf)

“İsteyen istediği kadar katılmalı bence.” (Kadın, 11. sınıf)

“Yönderlerin bir sene yerine iki sene aynı yönlendirilenle kalması.” (Kadın, 11. sınıf)

Yapılan Görüşmelerin Yönlendirilen Öğrencilere Katkısı:

- **Yönlendirilen öğrencinin kendisini geliştirmesi:**

“Hedeflerime daha çok odaklanmamı sağladı. Birini tanımadan da bir şeyler paylaşabileceğimi anladım. Kendimi geliştirmek için neler yapabileceğimi öğrendim.” (Erkek, 11. sınıf)

“Kendimi sevmemi sağladı. Hayatımı planlamama yardımcı oldu.” (Kadın, 9. sınıf)

YÖNDERLİK PROGRAMI
“Değişime Yön Verenler”

ÇELİKEL EĞİTİM VAKFI

“Bilmediğim konular hakkında yeni bilgiler edindim. Üniversite sınavında istediğim sonuca ulaşmak için tavsiyeler öğrendim. Kendimi değerli hissettim ve başarabileceğime inandım.” (Kadın, 11. sınıf)

“Kendime güvenimi arttırdı. Utangaçlığımı azalttı.” (Erkek, 9. sınıf)

- **Yönlendirilen öğrencinin iletişim becerilerinin gelişmesi ve sosyal desteğinin artması:**

“İlk olarak hiç tanımadığınız birisi ile rahatça iletişimden kaçınmadan ve korkmadan konuşup sohbet edebileceğinize.” (Erkek, 11. sınıf)

“Tanımadığım biriyle olan konuşmamda rahat olmayı öğretti. İletişim becerilerimi arttırdı.” (Kadın, 12. sınıf)

“Kendimi ona karşı ifade etme.” (Kadın, 11. sınıf)

“Artık telefonda daha rahat konuşabiliyorum. Tanımadığım insanlarla nasıl konuşacağım hakkında deneyim sahibi oldum.” (Kadın, 11. sınıf)

“Kendimi ifade etmeyi daha iyi öğrendim. Beni çok motive ettiğini düşünüyorum. Yönderimle konuşurken kendimi iyi hissediyorum.” (Kadın, 11. sınıf)

“Konuşmam biraz daha iyi oldu. Yani utangaçlığımı biraz yendim.” (Kadın, 9. sınıf)

- **Yönlendirilen öğrencinin akademik ve mesleki hedeflerine katkısı:**

“Yazılım mühendisliğinin zor koşulları. Yazılım mühendisliğinin iyi yanları. Gelecek için acele etmeyip bugünlerde yapmam gerekene odaklanmam.” (Erkek, 10. sınıf)

“Akademik başarı için yol gösterdi.” (Kadın, 9. sınıf)

“Sınav kaygısını nasıl yenebileceğimi öğretti. Yeni çalışma metodları öğrendim.” (Erkek, 11. sınıf)

“Üniversitede seçim alanımı daralttı.” (Erkek, 10. sınıf)

“Benim hayalim OMÜ dış hekimliği bile olmazken şuan kendime güvenim arttı ve Hacettepe Boğaziçi falan istiyorum. Kısacası beni oldukça motive etti ve kendime güvenmemi sağladı.” (Kadın, 9. sınıf)

YÖNDERLİK PROGRAMI
“Değişime Yön Verenler”

ÇELİKEL EĞİTİM VAKFI

Yönderler ile Görüşmelerde En Çok Zorlanılan Konular:

- **Çekingenlik veya telefonda konuşmakta zorlanmak:**

“İlk başlarda telefonda konuşmakta zorlandım çünkü Yönderimi tam olarak tanıyamadığım için.” (Erkek, 11. sınıf)

“Kısa süreli konuşmalar olduğu için birbirimizi fazla tanıyamadık. Utangaç olduğum için biraz çekindim.” (Kadın, 11. sınıf)

“Telefon konuşmaları sıradanlaştı bazen. Sadece konuşmuş olmak için konuştuk. Bilgilenmek istediğim çok konu olduğundan dolayı ve görüşmeleri uzatmamak için birçoğundan vazgeçtim.” (Erkek, 10. sınıf)

“Birbirimizi çok iyi tanımadığımız için konuşmakta ve konu aramakta zorlanıyor. Benim biraz çekingen oluşum.” (Kadın, 11. sınıf)

- **Konuşma zamanını ayarlamakta veya görüşmede zorlanmak:**

“Görüşme zamanını ayarlamakta zorlandım.” (Erkek, 11. sınıf)

“Konuşma aralıklarında sıkıntı yaşadık. Yoğun bir çalışma saati olduğu için fazla konuşamadık. Yönder yönlen görüşmelerine gelememi.” (Erkek, 11. sınıf)

“Vakit sıkıntısı çektik, zamanlamamız birbirimize uymadı.” (Erkek, 11. sınıf)

“Uzun bir görüşme olmadı. En zorlayan çok görüşemedik.” (Erkek, 9. sınıf)

- **Özel hayata dair sorularda zorlanmak:**

“Özel hayatıyla ilgili sorulardan.” (Kadın, 11. sınıf)

“Özel hayatımla ilgili şeyleri anlatsam mı anlatmasam mı diye düşündüm. Acaba ona göre saçma şeylerden mi bahsediyorum diye düşünüyorum kendi kendime.” (Kadın, 11. sınıf)

Yönlendirilen Öğrencilerin Yönderleriyle İlgili Görüşleri:

Yönlendirilen öğrenciler Yönderleriyle ilgili olumlu düşüncelerini belirtmişlerdir.

“Tecrübe sahibi birisi ve başarılı. Bu projeye katıldığı için zaten yardımsever birisi. Eğlenceli ve komik. Sorunlarımı rahatlıkla anlatabileceğim birisi.” (Erkek, 11. sınıf)

YÖNDERLİK PROGRAMI
“Değişime Yön Verenler”

ÇELİKEL EĞİTİM VAKFI

“Çok iyi birisi. Pozitif enerjili birisi. Kendini geliştirmeyi çok seven birisi.”
(Kadın, 11. sınıf)

“Yönderim çok samimi ve güleryüzlü. Onu tanıdığım için çok şanslıyım. Her konuda bana elinden gelenin fazlası kadar yardımcı olduğunu düşünüyorum.”
(Kadın, 11. sınıf)

“Yönder olmak için doğmuş gibi. Mesleği iş hayatı, ailesi, gençliği neredeyse her konuda örnek alınası bir insan.” (Erkek, 10. sınıf)

“Çok iyi bir insan. Kendimi biraz ona benzetiyorum. Beni kırmamak için oldukça özen gösteriyor.” (Kadın, 11. sınıf)

“Çok iyi bir insan hayat enerjisi dolu bir kadın. Gerçekten bana hiç mesafeli davranmadı. Daha önce tanışmışız gibi çok samimi konuştuk. Hayata çok pozitif bakan bir insan.” (Kadın, 11. sınıf)

“Yönderim bana karşı çok duyarlı ve samimi olduğu için onu seviyorum.”
(Kadın, 11. sınıf)

“Beni her zaman pozitif yönden etkilemeye çalıştı ve bunu da başardı. Çok iyi bir insan ve bana kendimi değerli hissetmemi sağladı. Bana hep senden başka bir tane yok derdi. Bu sözü hayatta ilke edinmeliyim.” (Erkek, 10. sınıf)

“Çok iyi bir insan. Hayatım boyunca hiç unutamayacağım bir insan. Onu çok seviyorum ve çok değer veriyorum. Yönderden çok ablam oldu, iyi ki tanıdım.”
(Kadın, 11. sınıf)

Diğer Öğrencilerin de Yönderi Olmalı mı?

“Evet olmalı. Herkesin kendine göre sıkıntıları, başkalarına anlatmaktan çekindiği durumlar olabilir. Kararsızlığı, üniversite hakkında yeterli bilgisi olmayıp kendisine yardımcı olabilecek birisinin olması güzel olur.” (Kadın, 11. sınıf)

“Tabiki olmalı. Çünkü yönlere faydalı bir program. Eğitim ilişim gibi birçok farklı konuda faydalı.” (Erkek, 11. sınıf)

“Kesinlikle olmalı. Aile ve öğretmenler dışında (size not vermeyecek ya da kızmayacak biri) olduğu için kendinizi rahat hissedip anlatıyor, öğrendikleriniz de yanınıza kar kalıyor.” (Erkek, 10. sınıf)

“Evet, çünkü yönderlerimiz sayesinde birçok şey öğrendik. Sınav kaygısını yenmekte yardımcı oldular. Tüm arkadaşlarım sınav konusunda kaygılı.”
(Erkek, 11. sınıf)

YÖNDERLİK PROGRAMI
“Değişime Yön Verenler”

ÇELİKEL EĞİTİM VAKFI

“Evet olmalı, çünkü insan mesleklerinde iyi olmuş insanlarla konuşunca gazlanıyor. Çok çalışması geliyor. Kazanamam kaygısı azalıyor. Biz de onlar gibi olabiliriz gibi düşünüyor insan.” (Kadın, 11. sınıf)

“Bence her öğrencinin bu yaşlarda bir yönderi ve arkadaşı olmalı. Çünkü kişisel gelişim ve özgüvenimizin temellerini sağlam bir şekilde atmaları için.” (Erkek, 11. sınıf)

“Olmamalı. Çünkü amaçları dersten kaçmak ve kaytarmak. BU durum bana saçma geliyor. Derlerden alınmak istiyorlar sonra gezmek istiyorlar amaçları gelişmek değil.” (Kadın, 9. sınıf)

“Evet çünkü yardımcı oluyor her konuda. Hem insan biriyle konuşup çözüm aradığında kendini mutlu hissediyor.” (Kadın, 9. sınıf)

“Eğer yönderi ilgilenecekse olmalı. Bunu bir görev değil de bir gence yardım olarak yapmalı. Böyle olacaksa olmalı.” (Erkek, 10. sınıf)

“Olmalı. Çünkü bir şeyler paylaşıyorsun. Hem senden tecrübeli birisi ile konuşunca hayata bakış açın değişiyor.” (Kadın, 9. sınıf)

“Bence olmalı. İnsanın dertlerini, sevinçlerini anlatmak için birine ihtiyaç duyuyor. Bu konuda yönderler çok iyi oluyor.” (Kadın, 12. sınıf)

Gelecek Seneki Yönlen Öğrenciler için Önerileri:

“Kafalarına takılan bir şeyler olabilir. Bunu yönderleri ile rahatça paylaşmalılar. Bilgilerini paylaşıp yapacakları meslek hakkında daha fazla bilgi edinebilirler.” (Kadın, 11. sınıf)

“Tanımadığın bir insana güvenebiliyorsa ya da telefonda konuşabiliyorsa yapacağı tek şey Yönderini bir kutu gibi düşünmek. Bu kutu bilgi ve deneyimlerle dolu ve ancak sohbet ettikçe açılıyor. Yani samimi olup bol sohbet ederseniz size çok şey katacaktır.” (Erkek, 10. sınıf)

“Çekinmeden çok samimi davranmalılar.” (Kadın, 11. sınıf)

“Sık sık konuşabilirler. Aklına gelen soruları sorabilirler.” (Erkek, 11. sınıf)

“Kendilerini en iyi şekilde ifade etsinler. Çekinmesinler konuşurken dertlerini sınavlarla ilgili sorunlarını anlatsınlar.” (Kadın, 11. sınıf)

“Tek ve en önemli önerim sorumluluklarını yerine getirmeleri ve ne istediklerini bilmeleri.” (Kadın, 9. sınıf)

YÖNDERLİK PROGRAMI
“Değişime Yön Verenler”

ÇELİKEL EĞİTİM VAKFI

“Sık görüşmeler yapmalı. Kendini ona doğru bir şekilde ifade etmeli.” (Kadın, 9. sınıf)

“Samimi olsunlar yeter.” (Erkek, 10. sınıf)

Yönlene Öğrencilerin Ek Önerileri:

Yönlene öğrenciler gerçekten istekli olan ve yüz yüze görüşmelere katılabilecek kişilerin yönder olmasını, programa birden çok kez katılımın mümkün olmasını ve görüşmelerin daha fazla olmasını önermişlerdir.

“Yüzyüze görüşmeler fazla olmalı.” (Kadın, 11. sınıf)

“Öneri değil de yapılması gerekenin yapılmadığına bazı Yönderlerin hiçbir toplantıya gelmediğini görüyoruz ve bu programın değerini düşürüyor.” (Erkek, 10. sınıf)

“Yönderlik programında yer alan öğrenciler tekrar bu programda yer alabilmeli. Zaman ve görüşmeler kısa sürdü.” (Kadın, 11. sınıf)

“Yılda iki defa olan Yönder & Yönlene buluşmasına katılabilecek Yönderler olması daha iyi olur.” (Erkek, 11. sınıf)

“Bir öğrenci birden çok yararlanmalı.” (Kadın, 11. sınıf)

“Yönderler Yönlenerle daha çok konuşmalı. Sık sık konuşmalar bile sohbetleri uzun olmalı. Bence bunu Yönderler yapmalı. Zaten biraz zamandan sonra Yönlene öğrenci de yapar bunu.” (Erkek, 10. sınıf)

“Yönderlerin evet işleri yoğun oluyor ama daha çok iletişime geçmek gerekiyor. Daha çok konuşmak bir şeyler paylaşmak gerekiyor.” (Kadın, 9. sınıf)

“Tekrar olsun.” (Kadın, 11. sınıf)

E. SONUÇ

Yönlene öğrencilerin Programdan memnuniyet dereceleri, ön-test ile son-test sonuçlarının karşılaştırılması ve açık uçlu sorulara verdikleri yanıtlarda Programın kendilerine katkıları göz önüne alındığında Yönderlik Programı'nın öğrenciler üzerinde anlamlı derecede olumlu etki yaptığı yorumlanmaktadır.

YÖNDERLİK PROGRAMI
“Değişime Yön Verenler”

